

Sahipkiran

STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SASAM

Güçlü Türkiye'nin Düşünce Merkezi

**CEZA İNFAZ KURUMLARINDA BULUNAN
TUTUKLU VE HÜKÜMLÜLERİN SOSYAL HAYATA
HAZIRLANMASI ÇALIŞTAY RAPORU**

Proje Sahibi

Sahipkiran
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

**Düzenleme Kurulu Başkanı ve
Çalıştay Ana Moderatörü**

Yurt İçi Yapılanma Sorumlusu: Murat AKTAŞ

Moderasyon ve Raporlama

SASAM Ege Bölge Koordinatörlüğü

I. İÇİNDEKİLER

I. İÇİNDEKİLER	3
SUNUŞ	4
II. KISALTMALAR.....	7
1. ÇALIŞTAYIN AMACI.....	8
2. ÇALIŞTAY YÖNTEMİ	9
4. GENEL SUNUŞ.....	13

SUNUŞ

Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlüler çalışma hayatından uzak kaldıkları bu sürecin sonunda yeniden sosyal hayata dönüşte zorluk yaşamaktadırlar. Ceza süreleri sona eren bu kişilerin yeniden topluma dönüşü ve adaptasyonu için çalışma hürriyetlerini kısıtlayan bu süreçte de çalışma hayatına hazırlanması hem kendilerinin ıslahı hem de toplumun aynı kişiler tarafından yeniden işlenebilecek suçlardan korunması adına fayda sağlayacaktır.

Milli kültürümüzde, kadim Türk Türesinde ve dini- İslami inanç yapısında, suç-ceza ilişkisi kisas ve caydırıcılık üzerine kuruludur; suçlu için mahpusluk uygulaması ceza olarak değil, hüküm verilene kadar tedbir amaçlı uygulanan bir usuldür. Ancak, zaman içerisinde artan nüfus, değişen suç nitelikleri, bu suçlarla mücadelenin devletler için bir milli güvenlik meselesi olmaya başlaması ve geleneksel ve örfi hukuk sisteminin uluslararası sözleşmelere uymayan uygulamalarının neden olduğu çıkmazlar daha evrensel ve bilimsel metotların uygulanmasını zorunluluk haline gelmiştir.

Dünya genelinde suçluların hürriyetten yoksun bırakılarak ıslah edilmek üzere cezaevinde tutulması, ceza olarak mahpus altında tutma uygulaması en yaygın ceza sistemi olarak uygulanmaktadır. Modern cezaevlerinin öncü uygulaması ilk olarak 16. Y.y.' da Danimarka yapılmıştır. Günümüzde farklı modellerde cezaevi sistemleri uygulanmaktadır: bu uygulama farklılıkları sadece cezaevi bina yapıları ve ceza usullerini düzenleyen kanunların ülkelere göre farklılıklarının olmasından kaynaklanmaktadır; cezaevi uygulamasının temel prensipleri suç işlenmesine karşı hürriyetten yoksun bırakma cezası uygulaması ile hem caydırıcılık hem de suçlunun mahpus olarak geçirdiği süre içinde ıslahını içermektedir.

Son açıklanan verilere göre (2023/Mart) Türkiye'de, toplam 295.702 kapasiteli 272 kapalı ceza infaz kurumu, 99 müstakil açık ceza infaz kurumu, 4 çocuk eğitimevi, 11 kadın kapalı, 8 kadın açık, 9 çocuk kapalı ceza infaz kurumu olmak üzere toplam 403 hapisanede 314.375 mahpus tutuluyor. 64138 mahpus açık, 250237 mahpus kapalı hapisanelerde kalıyor. Denetimli serbestlik uygulaması ile birlikte 2023/Eylül ayında toplam tutuklu ve yükümlü sayısının 251 bin civarında olduğu açıklanmıştır.

Mahpusluk, kişi hürriyetini bağlayan ve kısa süreli olmayan süreçlerdir. Çalıştayımızda tutuklu ve hükümlülerin sosyal hayata hazırlanması konusu sosyal güvenlik hakları, suçlunun ıslahı, suçun önlenmesi, milli güvenlik, toplum sağlığı ve huzuru gibi temel başlıklar esas alınarak değerlendirilmiştir.

İnfaz süreci boyunca kişi, çalışma hayatından uzak kalmakta ve sosyal güvenlik hakları bakımından olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu durumun önüne geçmek için ceza infaz hukukunun amaçları doğrultusunda kişilere, tutukluluk ve hükümlülük hali süresince

mesleki eğitim verilerek çalıştırılmaları ve sosyal hayat hazırlanmaları suçla mücadele ve suçlunun ıslahı açısından önemlidir.

İnfaz hukuku kapsamında ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülerin çalıştırılması uluslararası sözleşmelerde ve Anayasa' da angarya ve zorla çalıştırma yasağının istisnası olarak düzenlenmiştir. Anayasa'nın 18. maddesinde, "Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır. Şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalıştırmalar; olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler, ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmaları, zorla çalıştırma sayılmaz." ifadesine yer verilmiştir. İnfaz hukukunun amaçları doğrultusunda ceza infaz kurumunda bulunan tutuklu ve hükümlüler, topluma kazandırılma amacıyla çalıştırılmaktadır. Çalışmalar sırasında tutuklu ve hükümlüler, sosyal güvenlik kapsamında birtakım risklerle karşı karşıya kalmaktadır ve bu durum, risklere karşı korunma ihtiyaçlarını doğurmaktadır. Konuya ilişkin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda4 tutuklu ve hükümlüler, kısmen sigortalılar arasında düzenlenmiş ve bazı sigorta kolları bakımından kendilerine güvence sağlanmıştır. Kanunun 5/1-a maddesinde "hizmet akdi ile çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklulara, iş kazası ve meslek hastalığı ile analık sigortası uygulanacağı ve bunların, 4/1-a bendi kapsamında sigortalı sayılacağı" belirtilmiştir. Kanunda ceza infaz kurumu bünyesinde çalışan tutuklu ve hükümlülerin kısmen sigortalılığına yönelik düzenleme yapılmış, kurum dışında çalışanların sosyal güvenlik haklarına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Hükümlülerin çalıştırılmasına yönelik 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da5 çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Kanun'un 29. maddesine göre, "Kurum hekimi tarafından ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı olduğu belirlenen meslek sahibi olmayan hükümlüler ile meslek sahibi olan istekliler, kurum imkânları ölçüsünde belirlenen ücret karşılığında atölye veya işyurtlarında çalıştırılabilirler." Bu maddede hükümlülerin çalışmasına ilişkin düzenleme yapılmış, tutukluların çalıştırılmasıyla ilgili bir ifadeye yer verilmemiştir. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunu'na göre hükümlüler; ceza infaz kurumu içinde, ceza infaz kurumu dışında ve ceza infaz kurumunun kurum içi hizmetlerinde çalıştırılabilirler. Kanunun 29. maddesinde, hükümlülerin ceza infaz kurumu içinde bulunan atölye ve iş yurtlarında çalıştırılmaları düzenlenmiştir. Bu kapsamda çalışanlar, sosyal güvenlik hakkı bakımından 5510 sayılı Kanunun 5/1-a maddesi uyarınca kısmen sigortalı sayılmaktadır. Kanunun 30. maddesinde hükümlülerin kurum dışında çalıştırılması, 31. maddesinde ise ceza infaz kurumunun kurum içi hizmetlerinde çalıştırılmaları düzenlenmiştir. Denetimli serbestlik tedbirinin uygulandığı durumlarda da hükümlülerin çalıştırılması yoluna başvurulmaktadır. Denetimli serbestlik sürecinde; kamuya yararlı bir işte çalıştırma, kamu hizmeti cezası kapsamında çalıştırma ve gözetim altında çalıştırma yaptırılmaktadır. Hükümlünün, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezasının infazına karar verilmesi durumunda denetimli serbestlik müdürlüğü tarafından hükümlünün "kamuya yararlı bir işte ücretsiz

olarak çalıştırılması" düzenlenmiştir. Kısa süreli hapis cezası alanlar, bu cezaya alternatif olarak "ücretsiz kamu hizmetini yerine getirme cezası" verilerek çalıştırılmaktadır. Yapılan yargılama sonunda hakkında hükmün açıklanmasının geriye bırakılması kararı verilenler ve denetimli serbestlik sürecinde olanlar açısından "gözetim altında çalışma" düzenlenmiştir. Çalışmamızda, yukarıda belirtilen çalışmalarda bulunan tutuklu ve hükümlülerin sosyal güvenlik hakları ilgili mevzuatlardaki hükümler doğrultusunda incelenecektir.

Murat AKTAŞ
Çalıştay Düzenleme Kurulu Başkanı

II. KISALTMALAR

SASAM	Sahipkiran Stratejik Araştırma Merkezi
CTE	Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
CBÜ	Celal Bayar Üniversitesi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
İŞKUR	İş ve İşçi Bulma Kurumu

1. ÇALIŞTAYIN AMACI

Ceza ve Tevkifevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin sosyal hayata hazırlanması ve toplumsal çöküşün önlenmesi için bilimsel standartlar ve etik değerler göz önünde tutularak, uluslararası sözleşmeler, Anayasa, ilgili kanunlar ve tüzükler doğrultusunda;

- 1.1 Ceza ve Tevkif evlerindeki mahkumların % 80 madde bağımlılığı ile suça karışmaları ana unsur olarak ele alındı ve bu konuda önleyici tedbirlerin metod ve şekilleri neler olmalı?,
- 1.2 İstihdamın yapıla bilmesi için Organize sanayi bölgeleri, Kamu kurum ve kuruluşları, Tarım Kredi kooperatifi alanlarında Tarım ve orman işçisi ihtiyaçlarının belirlenmesi,
- 1.3 Kimyasal uyuşturucu bağımlılıklarında suça karışmış insanlarımızın Biyolojik yönüyle toplumsal dezenformasyona maruz kalınması ve alınabilecek tedbirler ve rehabilite süreçleri,
- 1.4 Sosyal Devlet yapısının bozuluyor olması ve erken yaşta suça bulaşmış bireylerde sorunsal bir yaşam biçiminin teşhis ve çözüm önerileri,
- 1.5 Tıbbi tedavi ve rehabilitasyonun uygulanma süreleri, takibi ve usulleri hakkındaki görüşlerin analiz edilmesi,
- 1.6 Hakkında hüküm bulunan mahkumların eğitim öğretim hayatlarına devam etmelerinin sağlanması teşvik edilmesi (okuma yazma kursları vs)
- 1.7 Cezasını tamamlamış bireylerin sabıka kaydı nedeni ile istihdam edilmedikleri dışlandıkları " Ruhsal ve sinirsel İntihar vakalarının " Topluma yansımaları ve Aile yapısının bozulması sorunsalı adına alınacak kararlar
- 1.8 Denetimli serbestlik yasasında bazı değişiklikler ve düzenlemelere gidilmesi
- 1.9 4857 sayılı İş kanunu 30. Madde özel sektörde 50 ve üzeri personeli bulunan işletmelerde %3 oranında engelli personel çalıştırma oranı olduğu gibi de eski hükümlü çalıştırma zorunluluğunun eklenmesi ve yasa ile perçinlenmesi
- 1.10 4857 sayılı İş kanunu 30. Madde Devlette bulunan eski hükümlü çalıştırma zorunluluk oran %2 Bu oranın arttırılması talebi ile tekrar ele alınarak yasal düzenlemelerin yapılması
- 1.11 Organize sanayi bölgelerindeki ve kamudaki istihdam taleplerinin toplanması ve iş garantili meslek kurslarının açılarak yeni bir hayat tercihi ile bireyin topluma adaptasyonu
- 1.12 18 yaş altı ve 18 yaş üstü suça karışmış bireylerin durumlarının ayrı ayrı ele alınması
- 1.13 18 yaş altı bireylerin işledikleri suçların reşit olmaları ile katlanarak gelen Cezalar ve hayata çarpık başlangıçlarının önüne geçilmesini kapsayan (Ağır suçlar hariç Cinayet vs gibi) diğer suçlar için çocuklara ıslah edici destek ve programlama çalışmalarının ele alınması Kanunlarda değişiklik ve düzenlemelerin tespiti.
- 1.14 Rehabilitasyon ve yaptırımlar sonrası ortaya çıkabilecek aksaklıklar ve risklerin detaylı bir şekilde usul ve esaslarının sonuç odaklı belirlenmesi.
- 1.15 Mahkumiyet süreli azalan kapsam içinde yer alan bireylerinin ailelerinde sürece dahil edilmesi.
- 1.16 Toplumsal damgalama ve ötekileştirmenin önüne geçilmesi ve yaşam hakkının korunmasının sağlanarak yeni bir sayfa ve yaşam hakkı tanınması hususunda yapılacak çalışmalar
- 1.17 Sosyal hizmet uzmanları, Diyanetin Manevi destek uzmanları ve ilgili birimlerin alanda bireylere yeni bir yaşam ve sağlıklı bir hayat için alternatif bir seçenek olarak meslek edindirme ve süreçlerinin detaylı saha çalışması ile ceza evlerinde anlatılması. Görev ve tanımlarının yanında verilerin tutulması ve analizi

1.18 Ailelerin bilinçlendirilmesi (seminerler ile)

1.19 Parçalanmış aile çocuklarının dezavantajlı çocuklarının suça karışmalarının önlenmesi adına yapılacak elle tutulur saha ve alan çalışmaları

Tüm tarafların görüş ve önerilerini kapsayan bir Çalıştay Sonuç Raporu oluşturulması,

2. ÇALIŞTAY YÖNTEMİ

2.1 Aşamalar

Ege Bölge Koordinatörlüğümüze bağlı uzmanlar tarafından bildirilerin sunulmasını ve Çalıştay Sonuç Raporu hazırlanmasını hedefleyen Çalıştay 5 aşamadan oluşmuştur:

- Uluslararası Sözleşmeler, Anayasa ve ilgili mevzuatın incelenmesi ve görüşlerin alınması,
- Çalıştay Komisyonu oluşturularak, ön hazırlık sürecinde görüşlerinin alınması,
- Çalıştay hakkında bilgilendirmeler ve çalıştay sorularının Koordinatörlük What s Up grubunda yayınlanması, ilgili bütün çevrelerden görüş alınması,
- Çalıştay Komisyonu Üyelerine ve kayıt yaptıran Çalıştay Katılımcılarına, 29.09.2023 tarihinde bilgilendirme sunumları yapılması ve Çalıştay ana çalışma gruplarının belirlenmesi,
- Çalıştay Komisyonu Üyeleri ve Çalıştay Katılımcılarına 16.12.2023 tarihindeki son oturumda Çalıştay Sonuç Raporu sunumu yapılması ve ek görüşlerin alınması.
- Çalıştayın her iki oturumu da Online Web toplantı olarak düzenlenecek ve Zoom Meetings programı kullanılacaktır; her iki oturuma da Ege Bölge Koordinatörlüğü uzmanlarının tamamına önceden kayıt yaptırmak şartıyla açık olacaktır.

Ceza ve Tevkifevlerinde Bulunan Tutuklu ve Hükümlülerin Sosyal Hayata Hazırlanması ve Toplumsal Çöküşün Önlenmesi Çalıştayı 2 ana konuyu kapsamaktadır. Her ana konu için hazırlanmış sorular, grup çalışmalarının başlangıcında katılımcılara verilerek, çalışmalara ışık tutması amaçlanmıştır. Gruplardan, her ana konuyu, altındaki sorular ve ilgili konular ile bir bütün halinde tartışmaları istenmektedir.

2.2 Belirtilen 2 ana konu aşağıda sıralanmıştır:

A. Tutuklu ve Hükümlülerin Sosyal Güvenlik Hakları ve Çalışma Hayatına Hazırlanması

- Sosyal Güvenlik Haklarının sağlanması için neler yapılmalıdır?
- Çalışma hayatına hazırlık için neler yapılmalıdır?

B. Toplumsal Çöküş Neden Olan Suçların Önlenmesi ve Suçluların Rehabilitasyonu

- Mahpusların rehabilitasyonunda manevi değerlerin katkısı nelerdir?

- Uyuşturucu ve alkol bağımlılığının suç işlenmesinde etkileri nelerdir?

Çalıştay Komisyonu Başkanlığını Bölge Koordinatörü yapacaktır ve Komisyon Üyeleri Bölge Yapılandırma, Planlama, Raporlama, Basın İlişkileri sorumlularından oluşacaktır. Çalıştay taslak raporu Bölge uzmanlarının görüş ve önerileri alınarak hazırlanıp Çalıştay ilk oturumundan sonra tüm katılımcıların erişimine açık olarak What S Up grubundan duyurulacaktır.

Her grupta raporlamayı yapan 1 grup sorumlusu görev almıştır.

Her grubun raportörü tarafından, üzerinde durulan konular ve grup katılımcılarının yazılı notlarına dayanarak hazırlanan masa raporlarının; çalıştay taslak raporu ile birleştirilmesi sonucunda Çalıştay Sonuç Raporu hazırlanmıştır.

2.3 Grup Dağılımları

Grup dağılımları, katılımcıların hangi grupta yer alacağı, her masada tüm disiplinlerden görüş beyan edilebilmesini sağlayacak şekilde, oturma planı ile yapılmıştır.

Tüm konular aynı anda ve tek grup halinde tartışılmak üzere yapılandırılmıştır.

2.4 Paylaşım ve Şeffaflık

Çalışmaların başlangıcından itibaren, ilgili tüm tarafların görüşleri alınmıştır.

Çalıştay Sonuç Raporu'nun, ilgililerle paylaşılması ve internet sitesinden yayınlanması planlanmıştır.

2.5 Çalıştay Komisyon ve Düzenleme Kurulu Üyeleri

1. Murat AKTAŞ	SASAM Yurtiçi Yapılanma Sorumlusu	Başkan
2. H.Afşin GÜNGÖR	SASAM Ege Bölge Koordinatörü	Üye
3. Şentürk HOŞGÜL	SASAM Ege Bölge Yapılanma Sorumlusu	Üye
4. Ayhan OLUKÇU	SASAM Ege Bölge Raporlama Sorumlusu	Üye
5. Dr. Ahmet ERDİNÇLİ	CBÜ İlahiyat Fakültesi Dekan Yard.	Üye
6. Dr. Ümit AKTAN	Manisa İl Halk Sağlığı Başkan Yard.	Üye
7. İ.Emre ACARER	SGK Tahsis İşlemleri	Üye

3. ÇALIŞTAY PROGRAMI

1. GÜN (29 EYLÜL 2023)

20:00 Açılış Konuşması

Sn. Murat AKTAŞ – SASAM Yurtiçi Yapılanma Sorumlusu

Bilgilendirme Sunumları

20:15-21:00 Konservasyon – Toplumsal Çöküşe Neden Olan Suçların Önlenmesi ve Suçluların Rehabilitasyonu

Sn. Dr.Ahmet ERDİNÇLİ – CBÜ İlahiyat Fakültesi Dekan Yard. :

Mahpusların rehabilitasyonunda manevi değerlerin katkısı ve uyuşturucu ve alkol bağımlılığının suç işlenmesinde etkileri nelerdir başlıklı bir konuşma yapmıştır:

Sayın ERDİNÇLİ konuşmasında: Manisa Valiliği koordinasyonunda gerçekleştirilen Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ve İl Müftülüğü' nün paydaş olduğu bağımlılıkla mücadele amacıyla yapılan çalışmalarda aktif olarak görev aldığını, kendisinin 5 yıldır Manisa ilinde bulunan Ceza İnfaz Kurumlarında mahpuslara yönelik manevi değerler eğitimi verdiğini belirterek bu süreçteki çalışmaları, gözlemleri, tespit ettiği problemler ve bu problemlerin çözümü noktasında önerilerini paylaştı.

Sayın Ahmet ERDİNÇLİ' nin tespit ettiği hususlar ve önerileri çalıştay sonuç raporunda ilgili başlıklar altında değerlendirilmiştir.

Sn. Dr. Ümit AKTAN – Manisa İl Halk Sağlığı Başkan Yard.:

TOPLUMSAL DAMGALAMA VE HÜKÜMLÜ İSTİHDAMI

Damgalama pek çok olgu ve durum için görülebilmektedir. Bunların arasında; ruhsal hastalığın varlığı (Doğanavşargil Baysal, 2013), HIV/AIDS, epilepsi vb. gibi fiziksel hastalıklar (Oran ve Şenuzun, 2008), etnik köken (Gezgin, 2016), sosyoekonomik statü, fiziksel görünüş (Esin, 2021) ve suça karışmış olmak örnek olarak gösterilebilir. Hükümlü, işlemiş olduğu herhangi bir suçtan dolayı, suçu sabit görülen ve mahkumiyet kararı kesinleşerek ceza infaz kurumlarında söz konusu cezası infaz edilen kimse olarak tanımlanmaktadır (Bedük, 2010). Hüküm giymiş kişilerin karşılaştıkları damgalanmanın diğerlerine göre daha farklı bir biçimde olduğu söylenebilir çünkü hem resmi olarak devlet tarafından hem de toplum tarafından etiketlenmişlerdir (Bedük, 2010)

Birey ya da toplum kendisini rahatsız eden, ürküten bir durumla karşılaştığında sıklıkla onu TUSHAD e-ISSN (2602-3393) Erez vd. TUSHAD Cilt 6 Sayı 1 Yıl 2022 4 © 2017 MD Publishing Ltd kendisinden dışlayıp yabancılaştırma yoluna gider. Toplum açısından düzeni bozan, huzursuzluk oluşturan ve toplumsal yaşantı için tekin olmayan kişiler damgalanıp toplum dışına itilirler (Timurturkan vd., 2017)

Damgalama teorisi çerçevesinde hükümlüler normal damgalamadan farklı olarak hem devlet hem de toplum tarafından etiketlendikleri için toplum tarafından tehlikeli olarak görülüp dışlanmaktadır. Kişinin kendisini de bu şekilde kabul etmesiyle kendini gerçekleştiren kehanet devreye girmekte ve hükümlü birey kısır döngü içinde tekrar suç işlemeye yönelebilmektedir (Dursun, 1997). Yapılan çalışmalar işverenlerin; mesleki eğitim almış, rehabilitasyon programlarına katılmış eski hükümlüleri istihdam etmeye

yönelik olumlu tutumları olduğunu göstermiştir. Ayrıca daha önce eski hükümlü istihdam etmiş işverenlerin, eski hükümlülerle çalışmaya dair daha az olumsuz tutuma sahip oldukları saptanmıştır (Links, 2010).Yapılan başka bir araştırmada, olumlu sosyal ilişkilerin, aile desteğinin, iş sahibi olmanın, suçluların denetimli serbestliğe uyumunu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Hepburn ve Griffin, 2004)

Bunun yanında, suç işlemeyi alışkanlık haline getirme, istek ve arzularını kısa yoldan elde etmek isteme (çalışmadan paraya ulaşma) ve ceza infaz kurumunda hazırcılığa alışma (meslek edinerek istihdam edilebileceklerle projelere katılımı isteksizlik) gibi iç faktörler yeniden suç işleme davranışında etkilidir (Bilgiç, 2014). Ceza sürelerinin bitmeleri ile cezaevinden çıkan eski hükümlüler ekonomik problemlerle karşılaşmaktadırlar. Yapılan bir çalışmada, eski hükümlülerin yiyecek ve barınma temel fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayamadıkları, topluma yeniden entegrasyon konusunda zorlandıkları yetersiz sosyal destek sonucunda da yeniden suç davranışına yöneldikleri saptanmıştır (Roberts vd., 2004).

İnsanların biyopsikososyal ve hatalara açık bir organizma olduğu gerçeğinden hareketle empatik bir tavırla, sistemin yeni mağdurlar üretmemesi ve suçların tekrar edilmemesi adına, halkın maddi ve manevi özgürlüğüne ulaştığı bir sistemde olmak suçun temellerini yok edeceği için kurumların (denetimli serbestlik, sosyal yardımlar, eğitim, adalet) sağlıklı çalışması suçu ve mağdurlarını azaltacağı gibi toplumsal barış ve huzura da katkı sağlayacaktır.

21:15-22:00 1. Grup Çalışması:

Zoom Meetings programı üzerinden yapılan online bağlantı ile Çalıştay katılımcılarının görüş ve önerilerinin alınması.

Katılımcılar: Şentürk HOŞGÜL, Tolga Mert, Kıvanç ELGİN, Neslihan YAŞAR, Lokman ÖZKUL.

2. GÜN (16 ARALIK 2023)

20:00-20:30 2. Grup Çalışması

Sosyal Güvenlik Haklarının sağlanması için neler yapılmalıdır?

20:45-21:30 3. Grup Çalışması

Çalışma hayatına hazırlık için neler yapılmalıdır?

21:45-22:00 Çalıştay Raporunun Sunumu, Ek Öneriler, Soru ve Cevaplar

Kapanış Konuşması: Murat AKTAŞ

4. GENEL SUNUŞ

Çalıştay, SASAM Yurtiçi Yapılanma Sorumlusu Sayın Murat Aktaş' ın sunum kısmında tam metni verilen birinci oturumda açılış konuşması ile başlamıştır.

Sayın Murat Aktaş tarafından yapılan açılış konuşmasında; çalıştayın önemi vurgulanmış ve tüm katılımcılara katkıları ve gösterdikleri ilgi ve işbirliği için teşekkür edilmiştir.

SASAM Genel Başkan Yardımcısı Sayın Mesut UYAR çalıştay sonuçlarının uygulamaya geçmesinin önemine değinmiş ve çalıştay grup çalışmalarına da iştirak ederek; komisyon üyeleriyle paylaşımda bulunmuş ve katkı sağlamıştır.

Çalıştay programında belirtilen konuşmacıların yaptıkları sunumlarda; Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülerin sosyal hayata hazırlanması alanındaki sorunlar, çözüm önerileri ve grup çalışmalarına katkı sağlayan görüşlere değinilmiştir.

Çalıştay Komisyonu Üyeleri tarafından gerçekleştirilen grup çalışmaları tamamlandıktan sonra; tüm katılımcılara yapılan Çalıştay Sonuç Raporu özet sunumu, öneri, soru ve cevap seansı ile tamamlanmıştır.

Çalıştay, SASAM Yurtiçi Yapılanma Sorumlusu Sayın Murat Aktaş tarafından yapılan kapanış ve teşekkür konuşması ile sona ermiştir.